

น้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณ ‘พระแม่แห่งแผ่นดิน’ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถใน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจน้อยใหญ่นานัปการ ทั้งในพระราชฐานะ “พระผู้ทรงเป็นที่พึ่งของปวงชนชาวไทย” และในฐานะ “คู่บุญคู่พระราชหฤทัย” ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภารกิจในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ ทั้งโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

บรมนาถบพิตร และเสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไปทรงเยี่ยมราษฎรในชนบททั่วทุกภูมิภาค แม้จะทรงตรากตรำพระวรกาย เนื่องจากการคมนาคมในสมัยนั้นยังไม่สะดวก สมัยเหมือนในปัจจุบัน ก็มีได้ทรงย่อท้อแต่อย่างใด

พระปรีชาสามารถและพระวิริยอุตสาหะที่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงทุ่มเทอุทิศกำลังพระวรกาย พระสติปัญญา พระราชทรัพย์ ในพระราชกรณียกิจต่างๆ เพื่อเกื้อกูลประโยชน์สุขของพสกนิกรนั้น ได้สัมผัสอยู่ในหัวใจคนไทยทั้งชาติ และที่ยังลึกซึ้งเป็นรากฐานแห่งความจงรักภักดีต่อพระบรมราชจักรีวงศ์ เป็นผลให้เกิดความมั่นคงและน้ำสนิธิสุขมาสู่ปวงชนชาวไทย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชภารกิจในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อาชีพ และความเป็นอยู่ของพสกนิกรในชนบทห่างไกล ได้โดยเสด็จ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทั่วทุกหนแห่งในแผ่นดินไทยนี้

มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โครงการในพระราชดำริที่มีสาขายากกว้างขวางไปทั่วประเทศ โครงการหนึ่งก็คือ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ขณะทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้โดยเสด็จ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงเยี่ยมพสกนิกรทั่วทุกภาคของประเทศมากกว่า 50 ปีแล้ว ทอดพระเนตรเห็นทุกข์สุขทั้งสิ้น ในการครองชีพของราษฎร ทรงพบว่าราษฎรซึ่งส่วนใหญ่เป็นกสิกร ต้องประสบกับยวชนชาติต่างๆ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ศัตรูพืชรบกวน ทำให้การประกอบอาชีพไม่ได้ผล อีกทั้งทรงพบว่าราษฎรไทยหลายท้องถิ่น มีฝีมือเป็นเลิศทางหัตถกรรมหลายชนิดสืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ สมควรจะอนุรักษ์ไว้ให้เป็นสมบัติชาติ

อยู่แล้ว คือการเป็นช่างเงินหรือช่างทองแทน

วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่ง คือเพื่อธำรงรักษาและฟื้นฟูหัตถกรรมแบบไทยโบราณซึ่งกำลังจะเสื่อมสูญไปตามกาลเวลาให้กลับมามีชีวิตชีวา เช่น การทอผ้าไหมมัดหมี่ลวดลายโบราณ การทอผ้าแพรวา การจักสานย่านลิเภา การทำเครื่องถมเงินและถมทอง การคร่ำ เป็นต้น เนื่องจากหัตถกรรมประเภทนี้ต้องใช้ฝีมือ เวลา และความอดทนเป็นอย่างมาก จึงหาผู้ที่สนใจสืบทอดวิชาเหล่านี้เป็นอาชีพได้ยากยิ่ง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดสอนหัตถกรรมแทบทุกประเภทแก่บุตรหลานของราษฎรผู้ยากไร้ขึ้นในสวนจิตรลดา และในบริเวณพระราชวังทุกภาคเวลาที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับเพื่อทรงเยี่ยมราษฎร โดยพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะทรงดำรงพระราชอิสริยยศ “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร” ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินประทับเคียงข้าง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงช่วยสนับสนุนให้ข้อมูลเกี่ยวกับผ้า ผูก และตรวจรับผ้าทอจากสมาชิกโครงการส่งเสริมศิลปาชีพ เพื่อการวิเคราะห์และให้ความช่วยเหลือราษฎรได้อย่างถูกต้อง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงรับเด็กยากจนและการศึกษาของผู้ยังไม่เคยมีประสบการณ์ทางการช่างใดๆ เข้ามาเป็นนักเรียนศิลปาชีพ ทรงเลาะหาครูผู้มีฝีมือที่ยังหลงเหลืออยู่มาถ่ายทอดผลงานและพระราชทานกำลังใจแก่สมาชิกศิลปาชีพ ผนวกเวียนไปทั่วประเทศเป็นประจำทุกปี รวมทั้งโปรดที่จะทรงใช้ล้อยมสืบทอดศิลปาชีพทุกชนิดเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรทั่วไป

สืบไป พระองค์จึงทรงทุ่มเทพระวิริยะอุตสาหะ และพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ส่งเสริมงานหัตถกรรมแก่ราษฎร

วัตถุประสงค์สำคัญ คือเพื่อหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาในการเพาะปลูกหรือเกษตรกรที่ว่างจากฤดูเพาะปลูกให้ได้มีงานทำอยู่ที่บ้าน ซึ่งจะส่งผลให้

ราษฎรไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานของตนเข้าไปทำงานรับจ้างในเมืองใหญ่ อันก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดในระยะยาวต่อไป นับว่าเป็นการช่วยรักษากรมศิลป์ในที่ดินของราษฎรผู้มีรายได้น้อยเหล่านี้ให้คงอยู่ด้วย และสำหรับชาวไทยภูเขาซึ่งเคยมีอาชีพปลูกฝิ่น ก็ทรงส่งเสริมให้หันไปประกอบงานฝีมือที่ชาวไทยภูเขามีความชำนาญ